

Asiakasohje:

10.4.2026

Vaarallisen aineen kuljetus ja kuljetustilaus

Vaarallisten aineiden kuljetuksia säätelee VAK-laki (541/2023) ja sen asetukset. Lain mukaan kuljetustilauksesta muodostuva rahtikirja edellyttää tarkkoja ja oikein esitettyjä tietoja. Oikeat ja täydelliset merkinnät varmistavat kuljetuksen sujuvuuden ja turvallisuuden koko ketjussa.

Vaarallisen aineen luokittelu sekä pakkaus- ja rahtikirjamerkintöjen tekeminen kuuluvat aina lähettäjän vastuulle. Huomioithan, että puutteellisesti tai virheellisesti merkittyjä sekä rikkoutunutta/vuotavaa lähetystä emme voi ottaa kuljetettavaksi.

Kiitos, että merkitset VAK-tuotteet huolellisesti kuljetustilaukselle. Näin varmistamme yhdessä turvallisen ja sujuvan kuljetuksen kaikille osapuolille.

Tilauksen -> Rahtikirjamerkinnän sisältö ja tietojen järjestys:

Kollien lukumäärä ja laji	Kollilla tarkoitetaan lähetysvalmista pakkausta, ei yksittäisten pullojen tai astioiden määrä laatikon sisällä, laji kertoo kollin ulkoasun: laatikko, tynnyri, lava, kanisteri, IBC-kontti jne.
YK-numero (Taul A, 1)	Ainekohtainen numero (4 numeroa - myös etunollat), jota edeltää tunnus UN. <i>Tilausportaaleissa tunnus UN tulee yleensä ohjelmasta, joten kenttään syötetään pelkät numerot.</i>
Virallinen kuljetusnimi (Taul A, 2)	Aineen nimi <u>suomen</u> kielellä (tai ruotsiksi) <i>(Lakikirja: kielivaatimus kohta 5.4.1.4)</i>
Tekninen nimi (Taul A, 2)	Tekninen nimi n.o.s.-aineilla tulee rahtikirjamerkinnässä sulkeisiin heti virallisen aineen nimen jälkeen. Tekninen nimi ei ole kauppanimi vaan aineen tunnustettu kemiallinen tai biologinen nimi. <i>(Lakikirja: teknisen nimen vaatimus kohta 5.4.1.1. b)</i> <i>Kaikissa tilausportaaleissa ei valitettavasti ole kenttää tekniselle nimelle, silloin se suositellaan kirjoittamaan sulkeissa samaan kenttään aineen virallisen kuljetusnimen perään.</i>
Päävaaralipuke (Taul A, 5)	Aineen päävaara ilmoitetaan pääsääntöisesti sen lipukenumeraalla, poikkeukset: luokka 1 räjähteet, jotka ilmoitetaan luokituskoodilla ja luokka 7 ilmoitetaan numerolla 7 sekä litiumakut ilmoitetaan numerolla 9. Huom! <i>Kaukokiito ei kuljeta normaalina kappaletavaran radioaktiivisia (LK7) kolleja ja räjähteistä (LK1) ainoastaan luokkaa 1.4S.</i>

Sivuvaaralipuke (5)

Aineen mahdolliset sivuvaarat ilmoitetaan päävaaran lisäksi ja rahtikirjamerkinnässä ne näkyvät sulkeissa heti päävaaran jälkeen.

Pakkausryhmä (4)

Aineen pakkausryhmä on ilmoitettava, jos se on aineelle määritelty, sillä se kertoo saman aineen eri vaarallisuusasteesta (pakkausryhmistä I on vaarallisin).

Tilausportaaleissa pakkausryhmä voi olla pakkosyöttökenttä, joten siihen on valittava joko "ei mitään" tai joku numeroista I-III. "Ei mitään" valitaan silloin, kun aineella ei ole pakkausryhmää, esim. kaasut (LK2).

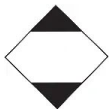
Paino (kg tai ltr)

Vaarallisen aineen paino ilmoitetaan kokonaispainona ainekohtaisesti. Paino on kiloja tai litroja ja se kertoo kokonaismäärän, jota kyseistä vaarallista ainetta on kuljetuksessa (paino ei ole siis laatikon sisällä olevan yksittäisen kollin/pullon paino tai litramäärä).

Muut tiedot

Rahtikirjaan voidaan merkitä myös tunnelikoodi, mutta Suomen sisällä se ei ole pakollinen tieto. Jos kollissa on Ympäristölle vaarallinen -merkintä, se tulee näkyä myös rahtikirjassa vapaassa sijainnissa

Rajoitetut määrät (LQ)

Jos lähetyksen sisäpakkauksen koko ei ylitä lain sallimaa ja pakkaus on merkitty lain mukaisesti (merkin kuva vasemmalla) kuljettamaan rajoitettuja määriä, valitaan tilauksessa LQ-painike (rajoitettu määrä) ja suosittelemme seuraavaa merkintätapaa: x kpl kollityyppi, vaarallisia aineita pakattuna rajoitetussa määrin (LQ), paino 1200 kg.

Huom! LQ -pakkauksissa ei saa olla muita vaarallisen aineen varoituslipukkeita.

Esimerkkejä oikein tehdystä kuljetustilauksesta -> rahtikirjamerkinnästä:

1 lava	UN1263, MAALIT, 3, III	400 kg (tyypillisin VAK-merkintä)
1 laatikko	UN1950, AEROSOLIT, myrkylliset, syövyttävät, 2.2 (6.1, 8)	45 kg (erityistä: kaasulla ei pakkausryhmää, mutta lisävaaroja on)
3 kanisteria	UN1993, PALAVA NESTE, N.O.S. (butynoni), 3, II	15 ltr (erityistä: aineen tekninen nimi, varsinaisen jälkeen)
8 laatikkoa	vaarallisia aineita pakattuna rajoitetussa määrin (LQ)	240 kg (LQ-kuljetus)

Merkintöjen tulee olla tehty tilausportaalien oikeissa tietokentissä, jotta tiedot välittyvät oikeassa, lain mukaisessa muodossa kuljetustilaukselle, kuormaluettelolle ja rahtikirjalle. Kaukokiito tekee myös vuosiraportin vaarallisen aineen kuljetuksista ja näin täyttää lakisääteisen veloitteensa.

Tämä ohje kertoo lain minimivaatimukset tyypillisille VAK-lähetysille. Ohje ei poissulje muiden rahtikirjamerkintöjen tarvetta kuten erityismääräykset, valvontalämpötilat, vapautusmerkinnät jne.

Tämä ohje on viitteellinen ja se voi muuttua lain muuttuessa. Ohje ei poista lähettäjän vastuuta lähetyksen kolli- ja tilausmerkintöjen oikeellisuudesta. Lisätietoja vaarallisten aineiden kuljetuksista ja niiden lainsäädännöstä saatte yrityksenne omalta turvallisuusneuvonantajalta.